

Verksamhetsberättelse bokslut 2018

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndversion

Ordförande: Arne Ekstrand

Förvaltningschef: Eva Wiström

2019-02-07

Innehållsförteckning

1. Viktiga händelser under året.....	4
2. Ekonomisk sammanfattning.....	6
3. Mål och måluppfyllelse 2018.....	7
4. Verksamhetsuppföljning.....	9
4.1 Nämnd och stab.....	9
4.2 Idrott och fritid.....	10
4.3 Ung i kommunen.....	11
4.3.1 Fritidsgårdar.....	12
.....	13
4.4 Kulturverksamhet.....	13
4.4.1 Kultur för barn och unga.....	13
4.4.2 Kulturknuten och Arrangemang.....	14
4.4.3 Konst.....	15
4.4.4 Kulturmiljö.....	15
4.5 Bibliotek.....	16
4.6 Musikskola.....	18
5. Prognossäkerhet under året.....	19
6. Uppföljning enligt kommunens barn- och ungdomspolicy.....	19
7. Miljöarbete.....	20
8. Framåtblick.....	21
8.1 Idrott och fritid.....	21
8.2 Ung i kommunen.....	21
8.3 Kultur.....	21
8.4 Bibliotek.....	22

Bilaga 1: Uppföljning av målbilaga verksamhetsplan 2018.....	22
Bilaga 2: Uppföljning interkontroll plan 2018.....	22

I. Viktiga händelser under året

- Parkteatern och Kullehusteatern gästspelade på Ekbacken i augusti med fri entré.
- Sommarlovsaktiviteter i juli för barn och ungdomar med hjälp av bidrag från Socialstyrelsen.
- Nationaldagen firades den 6 juni på Ekbacken med underhållning av bland andra Svenska Lyxorkestern.
- Film i Österåker har erbjudit ungdomar att skapa VR-film för äldre som sommarjobb, att skapa film i skolan och att låna filmteknik för eget filmskapande.
- Renovering av fast konst på Söraskolans fasad slutfördes i samverkan med Armada under våren. Även fast konst på Rydbo skola, Söralids förskola och sporthallen har renoverats. Konstverket kyssen av Eva Marklund har placerats i stadsparken Åkers kanal.
- Filmfestivalen för mänskliga rättigheter genomfördes för 2000 skolbarn.
- Skolbio har varit en del av kommunens arbete kring, MeeToo med filmvisningar och för och efterarbete.
- Förskolebarn har erbjudits 45 föreställningar med cirkus, teater, dans och musik.
- Musikundervisningen har upphandlats och tilldelats.
- Kylrörsbyte i ishallarna har genomförts av Armada efter projektering tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Utbildningsdag ”Ett stärkt ledarskap” för idrottsledare i arbetet med barn och unga med funktionsnedsättningar organiserades i samverkan med Stockholmsidrotten.
- Österåkers kommun fick möjlighet att närvara vid Barnrättsdagarna i Örebro 24-25 april med ordföranden i KFN och ungdomslots.
- Riksteatern gästspelade på Berga teater med ”Fatta! Cleo och JUCK” samt ”Var är mitt hem?”, liksom Sirqus Alfon och Tulipalo med Tornedalsk folkmusik.
- Seniorernas dag anordnades på Ljusterö och på Ekbacken.
- Skapande söndagar med bland annat öppet hus på Metodverkstan arrangerades.
- Premiär på filmen ”Vattenvägen” i februari på Bio Facklan.
- Forskningsgrävning och amatörarkeologisk kurs på Biskopstuna i augusti.
- Kommunantikvarie, ny befattning med placering på KFF har inrättats.
- Renovering av Slussvaktarbostaden har upphandlats och påbörjats.

- Konserter i Säbykyrkan med finska Maria Kalaniemi samt med irländsk folkmusik då Jannikel Andersson och Erik Ronström medverkade.
- Österåkers kommuns kulturpris 2018 tilldelades Nicklas Fischer från Bio Facklan.
- Datorskolan har mycket framgångsrikt hjälpt deltagare med diverse IT-relaterade frågor på biblioteket.
- Meröppet på Ljusterös bibliotek invigdes. Det innebär att invånarna har möjlighet att besöka och använda biblioteket även när det inte är bemannat, måndag –fredag kl. 8-19.
- Bergagårdens fritidsgård haft ett ökat öppethållande under sommaren, populärt och kvällarna hade i genomsnitt av 72 besökare per kväll.
- Mtb-bana, terränghinder, utegym och ny korthålsbana på discgolfbanan har färdigställts och invigts. En spolplatta för mtb-cyklar har byggts i anslutning till ishallen.
- Österåker friidrottsarena har färdigställts och utrustats.
- Driften av kommunens inomhusbad har upphandlats och tilldelats en ny entreprenör.
- Kylrörsbyte i ishallarna har genomförts av Armada efter projektering tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Projektering och byte av nytt konstgräs i Margretelund har genomförts i samverkan mellan Armada, kultur- och fritidsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Förstudie av byte av sarg i ishallarna har genomförts i samverkan mellan Armada, kultur- och fritidsförvaltningen samt samhällsbyggnadsförvaltningen.
- En bågskyttebana har inrättats i Domaruddens friluftsområde i samverkan med Åkersberga Bågskytteklubb.

2. Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Budget 2018	Utfall 2018	Budget- avvikelse	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	4 743	4 244	-499	4 908
Övriga intäkter	2 657	3 129	472	3 261
Summa intäkter	7 400	7 373	-27	8 168
<i>varav internt</i>	0	924		342
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-13 329	-13 070	259	-11 725
Lokalkostnader	-9 986	-10 137	-151	-11 548
Kapitalkostnader	-1 405	-1 405	0	-1 789
Köp av verksamhet	-46 354	-44 281	2 073	-46 208
Övriga kostnader	-16 776	-17 621	-844	-17 011
Summa kostnader	-87 850	-86 514	1 336	-88 281
<i>varav internt</i>	0	-37 941		-34 781
Verksamhetens nettokostnader	-80 450	-79 141	1 309	-80 112

Nämndens nettokostnad för perioden januari till december uppgår till 79,1 mnkr vilket motsvarar 98 % av årsbudgeten. Avvikelsen är 1,3 mnkr mot budget.

Budgetavvikelsen består bland annat av lägre kostnader för musikskola pga lägre volymer. Statsbidragsintäkter för simskola bidrog också till lägre driftskostnader för simhallen. Kulturverksamheten hade ett överskott som främst avsåg verksamhetsintäkter utöver budget som inte omsattes till ökade verksamhetskostnader under året och på så sätt bidrog till ett budgetöverskott. Även personalkostnaderna blev lägre än budgeterat då en kortare föräldraledighet kunde hanteras utan vikarie på förvaltningen.

3. Mål och måluppfyllelse 2018

Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål har man uppdragit åt nämnderna att i sin tur ta fram resultatmål. Kultur- och fritidsnämndens resultatmål utifrån inriktningsmålen var för 2018 att:

- Kommunens invånare och besökare ska i de kommunala idrottsanläggningarna uppleva att de får ett trevligt bemötande samt att anläggningarna är säkra, hela och rena.
- Kultur och fritidsnämnden ska verka för ett varierat och allsidigt kulturutbud med hög kvalitet.
- Kultur och fritidsnämnden ska verka för att folkbiblioteket erbjuder hög tillgänglighet avseende öppettider och tillgång till medier, aktiviteter och program.
- Nämnden ska inte redovisa någon negativ budgetavvikelse vid bokslut.
- Kultur och fritidsnämnden verkar för demokratiutveckling i skolan. Fler skolor ska delta i kommunens demokratistärkande elevrådsarbete.
- Den upplevda tillgängligheten inom idrott och kultur ska öka.
- Andelen unga som alltid känner sig trygga inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde ska öka.
- Stimulera till att verksamheter och föreningar inom nämndens område bedriver aktiviteter med hänsyn till miljön.
- Förbättra möjligheterna att arbeta långsiktigt och strategiskt med kulturmiljöfrågorna i Österåkers kommun.
- Kommunen ska erbjuda ett rikt och mångfacetterat kultur- och fritidsliv, för att stödja tillväxtmålet.

Kommunens invånare och besökare ska i de kommunala idrottsanläggningarna uppleva att de får ett trevligt bemötande samt att anläggningarna är säkra hela och rena.

Årets resultat på NKI undersökningen ger oss svar på de förbättringsområden vi har inom våra anläggningar och ger oss möjlighet att arbeta vidare med eventuella brister.

Kultur och fritidsnämnden ska verka för ett varierat och allsidigt kulturutbud med hög kvalitet.

Målet är uppnått genom att 92 offentliga kulturarrangemang för barn och vuxna har genomförts i kommunen med stöd från Kultur och fritidsnämnden.

Kultur och fritidsnämnden ska verka för att folkbiblioteket erbjuder hög tillgänglighet avseende öppettider och tillgång till medier, aktiviteter och program.

Målet är uppnått och folkbiblioteken har haft 476 öppettidagar, 62 öppettimmar per vecka på huvudbiblioteket. Dessutom har 492 program och aktiviteter genomförts.

Nämnden ska inte redovisa någon negativ budgetavvikelse vid bokslut

Målet är nått 2018, resultatet var plus 2%. Budgetavvikelsen berodde på minskade volymer i musikskolan, lägre driftskostnader i musikskola och simhallsanläggning, intäkter i kulturverksamhet utöver budget och lägre personalkostnader i samband med vakans.

Kultur och fritidsnämnden verkar för demokratiutveckling i skolan. Fler skolor ska delta i kommunens demokratistärkande elevrådsarbete.

Målet är uppnått med råge, 10 skolor medverkade i kommunens demokratistärkande elevrådsarbete.

Den upplevda tillgängligheten inom idrott och kultur ska öka

En nöjdhetsundersökning är genomförd hos LSS fritidsverksamhet, inget NKI resultat har kunnat sammanräknas. Undersökningen indikerar dock att man är mycket nöjd med verksamheten. Analysen är att undersökningsmetoden måste utvecklas så att den passar bättre för målgruppen.

Andelen unga som alltid känner sig trygga inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde ska öka.

På fritidsgårdarna har man inte uppnått målet att 98% av besökarna ska vara trygga i verksamheten men, 95% känner sig trygga vilket ändå får sägas vara en hög siffra. Fritidsgårdarna arbetar ständigt med att öka känslan av trygghet i verksamheten. Trygghetsindex för unga mäts i LUPP-enkäten som görs vart tredje år, ny undersökning kommer att genomföras 2019. NKI undersökning på biblioteken har inte genomförts.

Stimulera till att verksamheter och föreningar inom nämndens område bedriver aktiviteter med hänsyn till miljön.

Två miljöbidrag har delats ut till föreningar som bedrivit insatser inom miljöområdet - målet var fyra och ett arbete för att stimulera fler föreningar till aktiviteter behöver genomföras.

Förbättra möjligheterna att arbeta långsiktigt och strategiskt med kulturmiljöfrågorna i Österåkers kommun.

Målet är delvis nått; arbetet med att ta fram en förstudie för ett nytt/reviderat kulturmiljöprogram har pågått 2018 och en första presentation för nämnden har

gjorts. Ekonomiska medel för fortsatt arbete är nödvändigt att tillskapa för att komma vidare i arbetet.

Kommunen ska erbjuda ett rikt och mångfacetterat kultur- och fritidsliv, för att stödja tillväxtmålet.

Mätningar ännu inte tillgängliga.

I bilaga 1 – målbilaga för Kultur och fritidsnämnden, redovisas kommunens inriktningsmål, nämndens resultatmål samt nuläge för de indikatorer som tagits fram.

4. Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2018	Utfall 2018	Budget-avvikelse	Utfall 2017
Kultur- och fritidsnämnden	-440	-436	4	-405
Stab	-10 407	-10 609	-202	-9 565
Bidrag föreningsverksamhet	-4 884	-4 828	56	-4 537
Allmän fritidsverksamhet	-1 610	-1 461	149	-875
Kulturverksamhet	-5 985	-5 409	576	-5 994
Simhallar	-4 840	-3 860	980	-4 692
Sport- och friluft	-15 474	-16 426	-952	-18 059
Fritidsgårdar	-12 073	-12 072	1	-12 223
Bibliotek	-13 140	-13 081	59	-13 031
Musikskola	-11 596	-10 959	637	-10 730
Verksamhetens nettokostnader	-80 450	-79 141	1 309	-80 112

4.1 Nämnd och stab

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområden omfattar kommunens kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden tar fram riktlinjer, förslag till peng och resursfördelning, hanterar avgifter och ersättningar och följer upp mål och kvalitet. Inom nämndens ansvarsområde ligger beslut om föreningsbidrag, kulturevenemangsbidrag och bidrag till ungas egen organisering. Nämnden ansvarar även för drift av bibliotek och verksamheten inom Kulturknuten.

Nämndens politiska kostnader har uppgått till 436 tkr vilket är i stort sett som budget. Stabens kostnader för perioden var 10,6 mnkr vilket är 202 tkr högre än budget. Vilket bl.a. beror på flera stora upphandlingar har arbetats fram under året.

4.2 Idrott och fritid

Under perioden har driften av kommunens inomhusbad återigen upphandlats och har tilldelats till Fair Utveckling AB (BeFair).

Under våren och sommaren har ett stort arbete skett med att utrusta Österåker friidrottsarena så att friidrottsföreningen har kunnat påbörja sin verksamhet vid säsongstarten i augusti.

De två ishallarna i kommunen har haft gamla kylsystem som nu bytts ut till ett modernare och mer energieffektivt system. Bytet har gått bra och enligt plan.

Konstgräsplanerna är nu gamla, slitna och behöver bytas. Först bytet har skett i Margretelund och ett mer miljövänligt alternativ har valts. I stället för att använda gummigranulat till dämpning och fyllning har sand använts.

Alla investerings- och reinvesteringsprojekt som gäller idrotts- eller friluftsanläggningar sker i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen, och förutom de ovan nämnda projekten har även samverkan skett kring kommande multihall och bolltält.

Drift idrottshallar och planer

Produktionsstyrelsen har under 2018 genomfört driften av kommunens idrottshallar och planer i enlighet med överenskommelse med Kultur- och fritidsnämnden. Byte av kylkompressorer under sommaren gjorde att isstarten blev en vecka sen, men isdriften har därefter fungerat bra och en effektivisering av energiåtervinningen är förväntad. Ishockeyförbundet har besiktigt sargerna under vintern, vilket resulterade i ett antal anmärkningar som nu är åtgärdade. Anläggningen är nu certifierad för spel enligt förbundets regler.

Drift av bad

Byte av leverantör har skett under 2018 och kommunens simhallar drivs nu av BeFair. Under 2018 har det skett tillsynsbesök från både arbetsmiljöverket och miljö- och hälsoskyddsmyndigheten på Söra simhall. Arbetsmiljöverket genomförde en tillsyn gällande kemikaliehantering baserat på EU-beslut om en ökad tillsyn av sådana verksamheter. Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten hade en tillsyn med fokus på vattenrening och hygien. Bägge tillsynerna utföll med ett gott resultat, men med uppföljning på några områden. Bland annat klaras gränsvärdena gällande luftkvaliteten vid normal verksamhet. Vid tävlingar och andra evenemang behöver särskilda åtgärder vidtas, exempelvis att öka luftcirkulationen.

Drift av friluftsområden

Kommunens friluftsområden sköts av PEAB enligt upphandlingsunderlag. Förutom den ordinarie driften har en del åtgärder genomförts på framför allt friluftsbaden. Som exempel upprustning av toaletterna, ny badbrygga och badflotte på Garnsviksbadet samt flytt av badbrygga och ny ramp på Badholmen. Dessutom finns nu en ny bad- och båtbygga samt badflotte i Drängsjön vid Domarudden och vid Breviksbadet och Österskärs havsbad har påfyllnad sand och åtgärder mot lerhål genomförts.

Under våren har stora insatser gjorts i Hacksta friluftsområde. En helt ny Mtb-bana samt spolplatta har färdigställts. Tillsammans med nya terränghinder, nytt utegym och en utökning av discgolfbanan samt omfattande slyröjning har hela området fått ett lyft.

Bidrag till föreningsliv

Bidrag har under 2018 delats ut till föreningar som bedriver verksamhet för barn- och unga genom ett så kallat aktivitetsbidrag. Även anläggningsbidrag har betalats till barn- och ungdomsföreningar som äger och driver egna anläggningar. Inkluderingsbidrag har under 2018 beviljats till sex projekt för jämställdhet och integration. Tre föreningar har erhållit bidrag för anpassad verksamhet för funktionsvariationer.

Strategi 2025 – Idrottens förändringsresa - innebär att samarbetet med Stockholmsidrotten fortsätter att utvecklas. Detta inbegriper utbildningar, bidragsgivning och utvecklingsinsatser gentemot föreningslivet.

4.3 Ung i kommunen

Bidraget Ungas egen organisering har beviljats till 5 sökande. Ansökningarna har gällt lovaktiviteter som ungdomar själva arrangerar, samt värdegrundsstärkande och inspirationshöjande aktiviteter.

Arbetet med ungas inflytande har under årets första halva fokuserat på elevinflytande och skolornas arbete med elevråd i form av åldersindelade elevrådsutbildningar och workshops.

Under hösten har ungdomslotsen arbetat med Metoo-projektet och Mänskliga rättigheter film tillsammans med flera av kommunens förvaltningar. Filmsamtal och workshops med demokratistärkande aktiviteter som skolorna kunnat delta i har genomförts.

Inflytande- och fritidskartorna ingår i ungdomslotsens paket som erbjuds skolorna.

Ungdomsrådet har åter aktiverats under 2018.

Österåkers kommuns ungdomslots är aktiv i NUNI, Nationellt nätverk för ungas inflytande, och är sedan 2018 även invald i styrelsen.

4.3.1 Fritidsgårdar

Fritidsgårdsverksamheten består av fyra fritidsgårdar och en fältgrupp. Under 2018 har antalet besök varit ca 85.000, en ökning med ca 3.000 besök jämfört med år 2017.

Det ständigt pågående integrationsarbetet som bedrivs är ett lyckat arbete och i dagsläget är våra nyanlända en del av ungdomsgruppen. Fritidsgårdarna är HBTQ-certifierade och fortsätter att arbeta med handlingsplanerna. Under året har det bildats en ungdomsgrupp som kommer att få utbildning i att gå HBTQ-ronder på fritidsgårdarna. Det praktiska arbetet med ungdomsgruppen kommer att starta år 2019.

Fältgruppen har varit delaktiga i planering och genomförande av ett flertal större arrangemang både i och utanför kommunen. Bland annat kring arrangemangen Ung i Roslagen, Drogföreläsning på biograf Facklan, #Metoo samt en regionsträff för fältarbetare med tema risk och skyddsfaktorer. Gruppen arbetar med ett nytt material som ska stärka ungdomars skyddsfaktorer utifrån ett fritidsperspektiv.

Mängden lovverksamheter för ungdomar inom fritidsgårdarnas ansvarsområde har utökats med medel från regeringen genom socialstyrelsen. Samarbete har skett med kommunens fritidshemsverksamhet. Kommunens barn och unga har fått ta del av en mängd gratisaktiviteter.

Bergagården har under året arbetat aktivt med grupperingarna som besöker gården. Ett förväntansdokument är framtaget som är översatt till arabisk, farsi och engelska. Det har blivit väl mottaget av ungdomarna.

Teknikutlåning ”Reel You” sker på Bergagården. Gården filmade in sin första serie ”Råkompaniet” och två teaterpjäser sattes upp. Fortsatt samarbete med ”Film i Österåker”.

Besökargruppen på fredagar/lördagar har under året gått från en äldre grupp med yngre inslag till en mycket blandad grupp. Det kommer nya ungdomar varje helg och det finns representanter från hela kommunen, men även andra kommuners ungdomar besöker oss. Medeltalet för besök är 93 på fredagar och 72 på lördagar.

Fritidsgårdar	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2018	2018	2017	2016
Öppettimmar / vecka VT/HT (ej sommarlov)	131	131	134	124
Antal besökare	55 000	84 792	61 000	54 317
Unika besökare	1400	1431	1413	1403
Nöjda med öppettider	85%	69%	97%	85%
Nöjda med verksamheten	85%	91%	97%	85%
Känner sig trygg	-	95%	-	0

4.4 Kulturverksamhet

4.4.1 Kultur för barn och unga

Scenkonst för barn och deras vuxna har erbjudits genom barnteaterföreställningen Veeras kontor på Österåkers bibliotek, Hip-hopsagor med Jompa&DJ på Berga teater där också Sirqus Alfon gästspelade.

Skapande söndagar med öppet hus på Metodverkstan arrangerades vid sex tillfällen.

Film för barn, unga och äldre: Film i Österåker, som är ett samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen, näringslivs- och utvecklingsenheten och fritidsgårdarna i Österåker har erbjudit följande:

Filmverkstäder för skolan har anordnats i samarbetet med Stockholms Filmfestival Junior. På Bergagården har kultur- och fritidsförvaltningen deponerat filmteknik, för att ge möjlighet för unga att låna teknik som en form av talangutveckling.

Ungdomar har skapat VR-filmer i samverkan med näringslivs- och utvecklingsenheten och Film Stockholm som sommarjobb. Filmerna visar midsommarfirande på Ekbacken, konst vid kanalen och ett besök på Siaröfortet. Filmerna har sedan visats under hösten vid VR-träffar på träffpunkter och särskilda boenden i samverkan med IT-enheten. Ungdomarna har även medverkat vid Ung i Roslagen och VR-verkstäder för allmänheten under jullovet.

Film i Österåker har för fjärde året erbjudit Filmfestival för Mänskliga Rättigheter för 2000 skolbarn i samverkan med Rotary, biografen Facklan och Filmcentrum. Festivalen besöktes av regissören Gabriela Pichler, tidigare guldbaggevinnare.

Skolbio har varit en del av kommunens arbete kring Metoo. Filmvisningar med för- och efterarbete i skolan har arrangerats i samverkan med Trygg i Österåker och kommunens ungdomslotsar.

Communitydansprojektet Lonely Riders har inneburit dansverkstäder med dansgruppen Avart dans och rörelse, för äldre på Solgården och Förenade Care Muskötvägen, samt för nyanlända barn och unga på Solskiftesskolan, under våren.

4.4.2 Kulturknuten och Arrangemang

I februari hade filmen ”Vattenvägen” av filmaren Roger Persson premiär. En film om kommunens långa historia berättad utifrån vattenvägen Långhundraleden. Premiären på Bio Facklan följdes av sex fullsatta offentliga visningar. Filmen finansieras av Österåkers kommun.

Riksteatern gästspelar på Berga teater med den mycket uppmärksammade ”Fattal Cleo och JUCK” samt ”Var är mitt hem?”. Förvaltningen samarbetade med ungdomar från Bergagården med samtal och påverkansarbete med anknytning till FATTA!-föreställningens budskap om samtycke och mot sexuellt våld.

Den 6 juni firades nationaldagen på Ekbacken med underhållning av Svenska Lyxorkestern, kommunens musikskolor med flera. Ceremoni för nya svenska medborgare.

Seniorernas dag firades på Ljusterö torg i juni och på Ekbacken i augusti i samverkan med PRO och ÖHF.

Forskningsgrävning och amatörarkeologisk kurs på Biskopstuna i augusti månad. Utställning, visningar och barnverksamhet under perioden, bland annat Arkeologidagen.

Finska språket och kulturen uppmärksammas i den ordinarie verksamheten med barnteater på Österåkers bibliotek och konsert med den finska folkmusikern Maria Kalaniemi i Säbykyrkan.

Kulturevenemangsbidrag finansierar målarkurser på finska för barn och vuxna arrangerade av Åkersberga finska förening.

Samtliga förskolor har erbjudits scenkonst på Berga teater under våren och ca 1000 barn har deltagit i Cirkus Tvärslojd, Hiphopsagor och Pantomimteaterns föreställning Besser och Wissar.

4.4.3 Konst

En noggrann konstinventering på plats i samtliga kommunala lokaler och utomhus har avslutats och all utomhuskonst har kompletterats med konstnärsnamn och titlar.

Konstverket Kyss av Eva Marklund har placerats i Stadspark Åkers kanal.

Som en uppföljning av avslutad inventering har avtal kring lån av lös konst har tecknats med enheternas chefer.

Keramikväggen ”Trädstammar” på Söraskolans fasad av Gustav Kraitz har renoverats i samarbete med Armada.

4.4.4 Kulturmiljö

En ny kommunantikvarie har anställts med placering på Kultur- och fritidsförvaltningen.

Entreprenör för renovering av Slussvaktarbostadens är upphandlad och en varsam restaurering inleddes under hösten 2018 i nära samarbete med antikvarien.

En ny fornvårdsplan antogs av Kultur- och fritidsnämnden. Planen är en skötselinstruktion för 20 fornminnesområden på kommunal mark.

Kostnadsfria fornvårdsinsatser på Söra gravfält har utförts genom Länsstyrelsens försorg och Skogsvårdsstyrelsens projekt Naturnära jobb. Ett integrationsprojekt som ger deltagarna erfarenhet och utbildning inom skogsvård.

Förstudie för arbetet med att revidera kommunens kulturmiljöprogram presenterades under hösten 2018.

Forskningsgrävning och amatörarkeologisk kurs på Biskopstuna genomfördes i augusti månad i samarbete med Österåkers hembygds- och fornminnesförening och Arkeologerna vid Statens historiska museer. Sammanlagt deltog 43 kursdeltagare varav 25 i veckokurser. Under perioden genomfördes 24 allmänna visningar och fem skolvisningar, liksom öppen barnverksamhet och en utställning. Under Arkeologidagen besökte ca 200 personer platsen.

4.5 Bibliotek

Biblioteket fortsätter arbetet med att vara en självklar mötesplats för alla besökare genom att erbjuda: litteratur i olika format, ett stort utbud av tidningar och tidskrifter, bokprat och biblioteksintroduktion för åk 1 och åk 5, studierum, gratis wifi, datorer och skrivare, litteraturkunnig personal, och det på öppettider som passar många.

Besöken har gått upp jämfört med 2017, utlånen har gått ned något – en trend som visar sig på de flesta folkbibliotek i Storstockholm. Bibliotekens funktion som mötesplats har kommit att öka.

Biblioteksverksamhet	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2018	2018	2017	2016
Program och aktiviteter	450	476	473	402
Bibliotek antal besök	190 000	177 745	*151000	168 000
Bibliotek antal utlån	150 000	123 843	125 425	148 686
* Besöksräknare trasig sommaren 2017				

Huvudbiblioteket har öppet varje dag, förutom helgdagar, under tio månader per år. Filialen på Ljusterö har öppet två dagar i veckan samt Meröppet måndag-fredag kl. 8 – 19. Ingmarsö har fortsatt öppet en dag per vecka året om.

Tre biblioteksmedarbetare har gått SKL:s kurs ”Mer för fler”. Syftet med kursen är att nå ut till fler ungdomar genom bibliotekets arrangemang och läsprojekt samt att visa vad biblioteket har att erbjuda. Samarbete inleddes med kommunens ungdomslots, som hjälpte bibliotekspersonalen att komma i kontakt med ungdomsrådet. Samarbetet kommer att fortsätta med fokus på att få fler ungdomar att komma till biblioteken och att de unga invånarna ska vara med och skapa verksamheten genom sitt deltagande.

Biblioteket har ett varierat programutbud för alla åldrar, som lockade många besökare under året. Flera namnkunniga författare har besökt biblioteket, bland andra Louise Boije af Gennäs. Under året har elever från Österåkers musikskola framfört konserter en gång i månaden - ett mycket uppskattat inslag. Även andra musikarrangemang har erbjudits. Ett av de mest populära programmen biblioteket tillsammans med ABF erbjuder, är *Afternoon Tea* med Alexander Chamberlain. En föreläsningsserie med olika teman, där det bjuds på fika.

Biblioteket har samarbetat med Datorskolan, som har erbjudit låntagarna/besökarna gratis handledning inom IT-relaterade frågor. Datorskolan har mycket framgångsrikt hjälp deltagare med diverse IT-relaterade frågor. Biblioteket erbjuder även varje torsdag drop-in service för IT-frågor.

Andra återkommande program som biblioteket erbjuder var språkcafé, Novelläsning, Talbokscirkel och Advokatjour. Biblioteket har även, tillsammans med ABF, startat upp Filosoficafé och en feministisk bokcirkel. Filosoficaféet har rönt stora framgångar och har blivit ett populärt tillskott i utbudet.

Varje lov arrangerar biblioteket olika aktiviteter för skolbarn och årets sommaraktivitet ”Sommarboken” som startade i juni med en sommarbokscafé blev även detta år en uppskattad läsfrämjande aktivitet. På höstlovet bjöds två lokala författare in, som under en heldag hade olika teman som knöt an till språkutveckling.

Bibliotekets Facebooksida är ett effektivt sätt att nå ut till många. Utöver det skickar biblioteket ut digitala månadsbrev och information om kommande utställningar på Galleri Vågen. Galleri Vågen har olika utställningar varje månad, och på sommaren sommarsalongen, då allmänheten bjuds in att ställa ut ett objekt var - ett sedan länge mycket uppskattat inslag.

Flera digitala informationstavlor är utplacerade runt om i bibliotekslokalerna, där besökarna kan se vilka aktiviteter som erbjuds samt boktips och annan biblioteksrelaterad information. Även bibliotekets egen webbsida <https://bibliotek.osteraker.se/web/arena> förenklar för besökare att få service och inspiration.

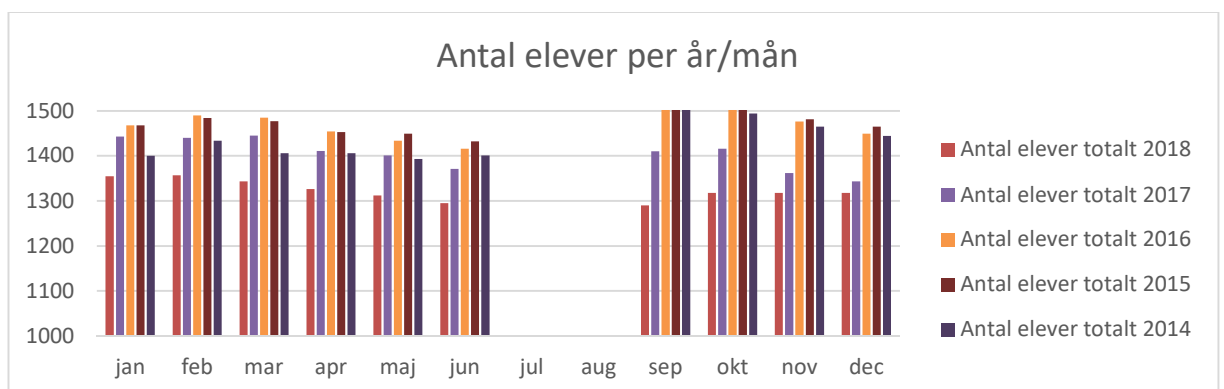
4.6 Musikskola

Efter en ny upphandling av musikskoleverksamheten finns från och med höstterminen 2018 fyra utförare i kommunen, Österåkers Musikskola, Popskolan, Musikhuset och Livat artistskola. Tidigare fanns tre utförare i kundvalssystemet för musikskolor.

M usikskoleverksamhet	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
tkr	2018	2018	2017	2016
Bruttokostnader	-16 339	-14 717	-14 814	-15 285
Intäkter	4 743	3 758	4 084	4 257
Nettokostnad	-11596	-10 959	-10 730	-11028

Musikskolorna har undervisat 1331 elever i genomsnitt under vårterminen och 1311 elever i genomsnitt under höstterminen. Det finns en trend med lägre volymer de senaste åren.

Innan delårsbokslutet var prognosen för helåret 500 tkr lägre nettokostnader. Vid årsbokslutet blev överskottet på verksamheten 637 tkr.

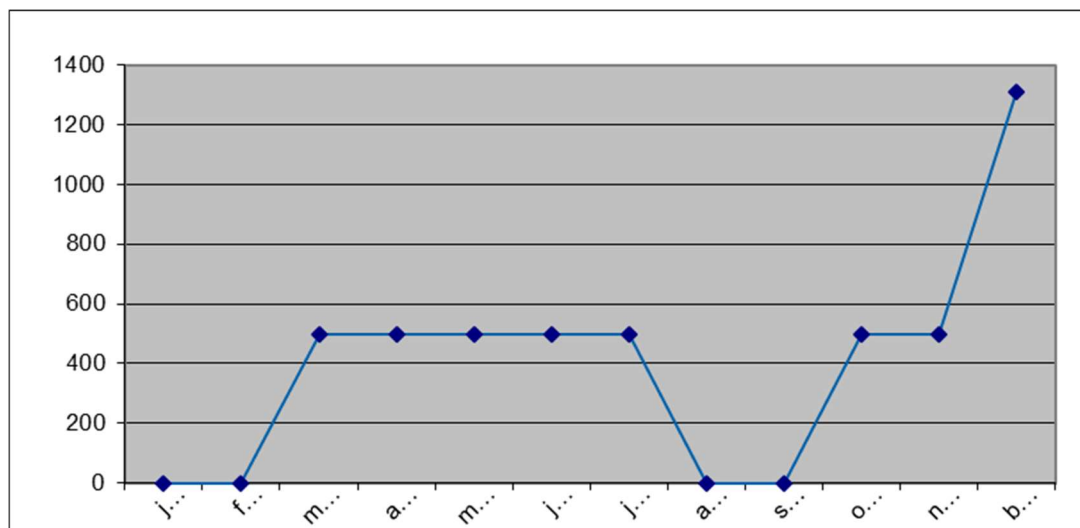

5. Prognossäkerhet under året

Nämndens budgetram är 80,4 mnkr och utfallet blev 79,1 mnkr dvs 1,3 mnkr lägre kostnader.

Under våren prognostiserade man ett överskott på 500 tkr och nämnden fattade ett beslut att använda överskottet i budget till projektet Stoppa drogerna.

Under höstterminen blev överskottet på musikskolan större pga lägre volymer och likaså blev det ett överskott på simhallsanläggningen efter ny upphandling samt även på kulturverksamheten där verksamhetsintäkter överskred budget. I slutet av året beslutades att ett statsbidrag för extra simundervisning i förskoleklass kunde användas för att delfinansiera driftskostnaderna i simhallen. En av upphandlingarna vars kostnader budgeterats under år 2018 fick skjutas upp till år 2019 och detta bidrag också till lägre kostnader än budget vid årets slut.

6. Uppföljning enligt kommunens barn- och ungdomspolicy

KFNs bidrag gentemot idrotts- och friluftsföreningar är fokuserat på verksamhet för barn och unga. I kombination med bidraget utvecklas samverkan med Stockholmsidrotten och specialförbund för att stötta föreningarna i enlighet med Strategi 2025; idrottsrörelsens förändringsresa mot ett mer tillgängligt, tryggt och inkluderande föreningsliv. Ungas eget inflytande i föreningarna är en del i arbetet.

Med film som ledande medium erbjuder KFN unga att utforska sin kreativitet genom filmworkshops, tävling och feriearbete. Produkterna som kommer ur aktiviteterna förmedlar ungas röst och syn på sin tillvaro.

Ett vidgat samhällsperspektiv erbjuds genom Mänskliga rättigheter film, ett skolbioprojekt som blivit återkommande under hösten. Film tillsammans med samtal och workshops där ungas reflektioner är i fokus.

Med stöd av statligt bidrag för gratis sommarlovsaktiviteter genomfördes Sommarklubb för tredje året. Verksamhetens 4 veckor sammanfattades i en utställning på biblioteket där barns och ungas röster återigen var i fokus. Utställningen hette Lyssna på mig och ringades in av FN:s barnkonvention. Artikel 12 och 31.

KFN erbjuder unga bidraget ”ungas egen organisering” för att de i grupp ska kunna arrangera egna aktiviteter och events.

2018 deltog KFN i Barnrättsdagarna i Örebro, representerade av ordförande i KFN tillsammans med ungdomslots. Tema för dagarna var fortbildning inför att FN:s barnkonvention blir lag.

Under 2018 har Barn- och ungdomsrådet återuppstått efter framgångsrik nyrekrytering. Rådets ambition är att driva frågor om trivsel i skolan och en meningsfull fritid för kommunens unga. Rådet finns även till hands för kommunens instanser när de önskar perspektiv i sina frågor från en referensgrupp av unga.

Under 2018 har förvaltningsövergripande arbete i ungdomsfrågor och ärende utvecklats. En grund med potential att arbeta vidare på.

Exempel på sektorövergripande samarbeten:

- #Metoo-projekt
- Ung i Roslagen
- Stoppa droghandeln
- Idrottsgala (arbete som startade 2018 för att leda till gala 2019)

7. Miljöarbete

Stort fokus när det gäller miljö handlar om det granulat som läggs ut på konstgräsplaner och debatten gäller att det sprids ut i naturen. Österåkers kommun har nu i nyanläggning av konstgräsplaner valt att i stället använda gräs. Dialog sker nu med föreningslivet och utvärdering sker.

Två föreningar har genomfört miljöåtgärder som de erhållit Kultur- och fritidsnämndens bidrag för. Dessa är Friluftsförbundet i Österåker och Scouterna i Österåker.

8. Framåtblick

8.1 Idrott och fritid

Förvaltningen kommer arbeta med upphandlingsunderlag för driften av idrottshallar och planer.

Vidare är Kultur- och fritidsförvaltningen fortsatt involverade i projektering av multihall, bolltält samt idrottsytan vid Åkersberga IP. Nu inleds även förundersökning av simhall i vars arbete förvaltningen kommer ingå.

Utvärdering av Margretelunds konstgräsplan sker våren 2019 och vilket kan medföra korrigerande åtgärder.

Behov gällande en anläggning för kampsport har lyfts fram och en plan finns att tillsammans med Stockholmsidrotten uppdatera nuläget.

I maj 2019 genomförs en idrottsgala. Samma dag planeras prova på-aktiviteter och workshops. Syftet med dagen är att inspirera flera unga till föreningsaktiviteter samt utveckla samverkan mellan kommunens idrotts- och friluftsföreningar.

8.2 Ung i kommunen

FNs barnkonvention kommer att bli lag 1 jan 2020. Arbetet med ungas inflytande kommer att påverkas av detta beslut. Utbildnings- och informationsinsatser kommer att behöva genomföras. Samverkan inom kommunen mellan de roller som bär barn- och ungdomsfrågor är under utveckling. Även detta arbete kommer att färgas av riksdagens beslut.

Ungdomslotsen kommer att i samarbete med skolförvaltningen, kommunens skolchefer och Trygg i Österåker arbeta fram ett demokratistärkande skolpaket som baseras på skolans uttryckta behov och önskemål.

Förutsättningarna för att skapa ett Ungdomsfullmäktige eller liknande ska utredas i samarbete med andra förvaltningar.

Livsstilsenkäten LUPP för unga genomförs under senare delen av 2019.

8.3 Kultur

Planering påbörjas av särskilda tillgänglighetsinsatser kopplade till fornlämningsområden, där ibland Biskopstuna. Detta kräver samverkan med olika professioner och hög hänsyn till kulturvärden. Hit räknas också nya skyltar till fornlämningsområden inom fornvårdsplanen.

Behovet av ett uppdaterat kulturmiljöprogram är stort då byggandet i kommunen håller hög takt, vilket även framhållits i Översiktsplanen.

Norrö tingshus har behov av renovering och i samband med detta behöver husets användning utredas.

KFN har föreslagit kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att anta en uppdaterad konstpolicy för Österåkers kommun, även riktlinjer och rutiner planerar att uppdateras. Ett konstprogram för stadspark Åkers kanal tas fram för åren 2019-2021. I samverkan med JM Bygg kommer konst till park i Östra kanalstaden att placeras i närheten av den planerade Seniorgården. Konstnären är May Lindholm med verket "Nystingar".

En reviderad konstbroschyr kommer att distribueras genom turistbyrå, Österåkers bibliotek och Österåkers konsthall Länsmansgården. Tillsammans med SL upphandlas konst för genomfart vid Båthamnsvägens ersättning som en trygghetsskapande och identitetsskapande åtgärd.

8.4 Bibliotek

Kulturrådet genomför på regeringens uppdrag en satsning 2018–2020 för att stärka folkbiblioteken i Sverige. Syftet är att öka utbudet och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet. Det är ett tillfälligt stöd till kommunerna som syftar till att ge långsiktiga effekter för att nå fler samt öka inkludering och delaktighet. Österåkers bibliotek har sökt och erhållit medel och de ska användas till att:

- Förstärka utbudet av aktiviteter och program för barn och unga och för personer med funktionsvariationer. Vi utvecklar och breddar programverksamheten både i egen regi och i samarbete med andra föreningar och verksamheter.
- En studieresa för personalen i syfte att titta på hur andra verksamheter arbetar med läskunnighet, litteraturförmedling, uppsökande verksamhet och aktiviteter.
- Informera invånarna om bibliotekens utbud.

Österåkers bibliotek kommer också att arbeta med *Digitalt först med användaren i fokus*, som är regeringens satsning för digital förnyelse av det offentliga Sverige. För bibliotekens del handlar det om en nationell satsning på ett digitalt kunskapslyft för bibliotekspersonalen. Det ska leda till att öka den digitala kompetensen hos allmänheten.

Bilaga 1: Uppföljning av målbilaga verksamhetsplan 2018

Bilaga 2: Uppföljning interkontroll plan 2018